

RUSYA'DAN SEVGİLERLE

(ST.PETERSBURG-MOSKOVA SEYAHATI, 4-10 AĞUSTOS 2007)

Mustafa Altun

Rusya'nın iki önemli şehri St.Petersburg ve Moskova'ya 4-10 Ağustos tarihleri arasında yaptığımız gezi, dün akşam itibariyle sona erdi. Hayal ettiğimin ötesinde dopdolu bir geziydi. Lise ve üniversite yıllarımın devasa yazarları Tolstoy'un, Gogol'un hatta sonradan keşfettiğim Dostoyevski'nin coğrafyasını, Deli Petro'nun azmini, onun ardı sıra gelen çar ve çariçelerin; I. Katerina'nın Anna'nın, Sofya'nın, Elizabet'in ve II. Katerina'nın, son çar II. Nikola'nın aşklarını, hezimetlerini, entrikalarını, hırslarını geçmiş zaman tüneline geçercesine keşfetmeye çalıştım.

Rehberlerimiz bu konuda hakikaten çok gayret sarfetti. Başta tur rehberimiz Gülgün Hanım olmak üzere, St.Peterburg'ta oradaki devlet üniversitesinde Türk Tarihi asistanı olarak çalışan Saşa Hanım'dan ve Moskova'da Alexi Bey'den, ayrıntıya incek denli hem genel tarih bilgisi, hem müzelerdeki eserlerle ilgili ayrıntılı bilgileri öğrenme fırsatı buldum, küçük kağıtlara elden geldiğince notlar almaya çalıştım.

Altının, bronzun, gümüşün ve en pahalı taşların alabildiğine süslediği muhteşem sarayların arkasında yatan müsrifliği, acıları, sefilliği, çaresizliği, başkaldırıyı da anlamaya çaba gösterdim. Rusya ve Osmanlı İmparatorluğu'nun birbirine paralel bir seyirle nasıl Batılılaştığını, Birinci Dünya Savaşı öncesi ve sonrası kaderlerinin nasıl keşiştiğini ve değiştiğini; benzerliklerini, farklılıklarını da Rusya tarihinin penceresinden karşılaştırma imkânı buldum.

Ruslar komünizmin izlerini hâlâ silememişlerdi. Özellikle Lenin'in heykellerine, orak çekiç sembollerine binalarda, köprülerde tesadüf etmeniz mümkündü. Rehberimiz yaşlıların anılarına saygıdan ötürü bu heykel ve sembolleri kaldırmadıklarını söylese de, içten içe onlara genel bir sempatinin devam ettiğini söylemeliyim. Bir hatırayı kolay kolay silmek imkânı elbette yoktu. Ama hayat kendi akışında devam etmeliydi ve ediyordu.

Gorbaçovla başlayan "Yen Dünya Düzeni'ne ayak uydurma gayretleri ağır aksak da olsa meyvelerini vermişti. Yeltsin'in ve sonra Rusların "Gazmen" adını verdikleri Putin'in parçalanmış bir birliği yeniden diriltme ve güçlendirme çabalarının izleri cadde ve sokaklardaki mimari yapılara, insanların giyim kuşamlarına, bindikleri arabalara, mağaza vitrinlerine yansyordu.

İtalyan modasının devleri iki şehrin de en işlek caddelerinde yerini almıştı. Amerikan, Avrupa, Japon ve Kore arabalarının orta hallisinden en lüksüne kadar her modelini bu caddelerde görebilirdiniz. Kimi arabalardan etrafa yayılan Amerika'da çok satan bir albümden nağmeler duyabilirdiniz.

Rusya, zihinlerimizde tasavvur ettiğimiz gibi de tamamen mafyaya bulaşmış, fuhuşun alabildiğine kol gezdiği bir ülke değildi aslında. O tarafını çok da kurcalamak istemedim zaten. Aleni yapılan şeylere rastlamadım. Namusuyla, iffetiyle hayatını devam ettiren,

Çalışkan, dürüst ve zgven sahibi insanlarla tanıştım. O pencereden Rusya, Natařalar lkesi olmaktan çok teydi. Hatta bu kötü şöhreti silmek için adeta çaba gösteriyordu.

Din de hayatın içine eskisinden daha derin bir şekilde girmeye başlamıştı. Kiliseler onarılıyor, ayinler düzenleniyor, Ortodoks geleneği günlük hayatın içinde yerini alıyordu. Dine ait olmayan ama inancın içinde yer alan bazı kültlere de rastlamak mümkündü. Bir köprünün tam ortasındaki ağaç gibi: Yeni evlenenler bu ağaca kilit asarak evliliklerinin uzun ömürlü olmasını temenni ediyorlardı. Tıpkı bizim İstanbul'daki Telli Baba kültü gibi.

Özetle 6 günlük yoğun kültürel gezinin ardından izlenimler bunlardı. Düzenli bir şehir mimarisini, dünya edebiyatının zirve isimlerinin yaşadıkları mekanları, dünya resim tarihini, sarayları, bahçeleri, Beyaz Geceler adını verdikleri uzun gündüzleri görebilmek adına Rusya'ya gitmenizi tavsiye ederek sözlerime bitiriyorum.